

Jak podpořit hospodářský růst a snížit nezaměstnanost ve Španělsku

Zpráva ILO „Spain: Quality jobs for a new economy“ rozebírá možnosti, jak pomocí opatření v oblasti ekonomiky, zaměstnanosti a trhu práce přispět k podpoře dosud slabého hospodářského růstu a poklesu nezaměstnanosti ve Španělsku. Měla by se zaměřit zejména na snížení nezaměstnanosti mladých lidí, aniž by přitom dále klesaly mzdy, a na finanční reformy, které umožní životaschopným podnikům přístup k úvěrům. Dosavadní mírné oživení je taženo především exportem, zejména výrobků s vysokou přidanou hodnotou, při jejichž výrobě mohou vznikat nové pracovní příležitosti, zatímco v ostatních sektorech jich stále ještě ubývá, například ve stavebnictví. Jak údaje o dopadech hospodářské krize, tak navrhovaná opatření mohou být i pro nás zajímavé.

Situace v oblasti nezaměstnanosti je ve Španělsku nadále velmi vážná. Od prvního čtvrtletí roku 2008, kdy přírůstek nových pracovních míst dosáhl svého maxima, došlo k úbytku 3 milionů pracovních míst a míra nezaměstnanosti se zvýšila o více než 13 procentních bodů na 21,3 % v prvním čtvrtletí roku 2011. Ve stejném období se míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let zvýšila o více než 24 procentních bodů a v současné době je více než 45 % mladých lidí nezaměstnaných. Největší úbytek pracovních míst (přes 50 %) byl v sektoru stavebnictví. V období 1995–2007 se zadluženost domácností zvýšila o více než 86 procentních bodů, což je výrazně více než v ostatních velkých ekonomikách EU. V daném období měli migrující pracovníci na celkové zaměstnanosti zhruba 14% podíl, zatímco jejich podíl na jejím úbytku dosáhl 23,5 %, v důsledku čehož během krize jejich příliv poklesl o více než 60 %.

Španělsko musí nalézt odpověď na globální finanční krizi a současně reagovat na konec neefektivního modelu růstu taženého stavebnictvím, bytovou výstavbou a poplatky na dluh, umožňovaného finančním systémem. Cílem je tedy uskutečnit strukturální transformaci směrem k nové, vyrovnanější ekonomice a vyřešit situaci v oblasti zaměstnanosti. Toho lze dosáhnout tím, že

se zdravý finanční systém zaměří na produktivní investice a v oblasti odměňování svých zaměstnanců bude implementovat doporučení EU, které by mělo omezit nezodpovědnost a riskantní operace a nastolit pocit spravedlnosti.

Finanční prostředky je třeba investovat v sektorech s velkým potenciálem růstu - včetně podpory internacionalizace španělského průmyslu a služeb, protože export dosahuje 25 % HDP v porovnání s průměrem EU na úrovni 40 %, a do obnovitelných zdrojů energie. Školní výuku a zvyšování kvalifikace je vhodné přizpůsobit tak, aby odpovídaly požadavkům rozvíjejících se ekonomických aktivit. Je rovněž nutné zabránit spirále snižování reálných mezd, které by dále tlumilo ekonomiku a pomalou strukturální transformaci. Vzhledem k tomu, že reálné mzdy v minulosti rostly méně než produktivita, byla klesající konkurenceschopnost výsledkem neefektivní povahy růstu pracovních příležitostí a způsobu investování před krizí, tj. v málo produktivních sektorech, jako jsou stavebnictví a realita.

Vzhledem k vysoké míře nezaměstnanosti mladých lidí je důležité zabezpečit, aby každý mladý člověk, který nechodí do školy, měl garantovanou nějakou formu aktivace, ať už ve formě práce, tréningu nebo účasti

v nějakém aktivačním výcviku, a obecně zefektivnit programy zaměstnanosti a zajistit, aby veřejné služby zaměstnanosti měly dostatečné zdroje. V současné době na jednoho pracovníka připadá 450 nezaměstnaných, zatímco v zemích, kde jsou efektivní, jich je pouze 100.

Vliv posledních reforem kolektivního vyjednávání na zaměstnanost a úroveň mezd by měl být sledován a vyhodnocován prostřednictvím speciálního orgánu na úrovni tripartity. Sociální dialog je třeba obecně chápat a podporovat jako prostředek ke zvýšení souladu cílů v oblasti ekonomiky, zaměstnanosti a sociálního zabezpečení. K vytváření většího počtu nových a lepších pracovních míst a větší mobility, klíčové v době strukturální transformace, by rovněž mohlo přispět financování nových individuálních spořicíh účtů.

Studie ukazuje, že jsou-li dobře navržena, mohou být tato opatření efektivní a posílit důvěru v to, že jsou brány v potaz jak zájmy lidí, tak reálná ekonomika, podpořit zaměstnanost a ekonomický růst a současně přispět k redukcí sociálních tenzí. Proto by jim měla být dána odpovídající rozpočtová priorita. Špatně navržená úsporná opatření by naopak mohla již tak špatnou situaci na trhu práce ještě zhoršit.

Zdroj: www.ilo.org

Nevládání mezinárodní vědecká organizace CIRIEC (International Centre of Research and Information on the Public, Social and Cooperative Economy) vydala v roce 2011 publikaci **Contemporary Crisis and Renewal of Public Action**, jejímiž editory jsou Philippe Bance a Luc Bernier. Autoři hledají odpověď na otázku, zda už se krize z roku 2008 blíží ke konci. I když vlády a analytici to již několikrát oznámili, zdá se to být předčasné, protože v řadě zemí je dosud vysoká míra nezaměstnanosti. I když masivní státní podpora zabránila kolapsu ekonomického systému, ohrožuje nyní státy samotné, v Evropě je řada zemí v těžké situaci. Začínají se proto hledat odpovědi na otázku, jakou roli by stát měl hrát a jaká opatření je třeba přijmout k překonání ekonomické krize. Jsme snad svědky vzniku nových forem regulace? Odborníci spojení s CIRIEC přinášejí na základě mezinárodních srovnání odpovědi na tyto a další otázky, např. jak budou v budoucnu ochraňovány veřejné zájmy, jak se změnil vztah státu a občanů a jaké jsou národní či kontinentální rozdíly řešení těchto otázek.

Novinky v knižním fondu

Vydání a spotřeba domácností statistiky rodinných účtů za rok 2010. Domácnosti podle postavení a věku osoby v čele, podle velikosti obce, příjmová pásma.

Praha, Český statistický úřad 2011. - 125 s. - ISBN 978-80-250-2096-8.

Příjmy a životní podmínky domácností v roce 2010.

Praha, Český statistický úřad 2011. - 267 s. - ISBN 978-80-250-2100.

Zaměstnanecká schémata penzijního pojištění ve vybraných státech EU, Švýcarsku a USA. / Musilová, Zdeňka [EDI] - Šlapák, Milan [EDI] - Holub, Martin [EDI]

Praha, VÚPSV, v. v. i. 2011. - 95 s. - ISBN 978-80-7416-087-5.

Sozialgesetzbuch IX. Rehabilitation und Teilhabe behinderten Menschen. Lehr- und Praxiskommentar. / Dau, Dirk H. - Düwell, Franz Josef - Joussen, Jacob

Baden-Baden, Nomos 2011. - 1196 s. - ISBN 978-3-8329-5426-0.

Cultural aging. Life course, lifestyle, and senior worlds. / Katz, Stephen

Toronto, University of Toronto Press 2009. - 272 s. - ISBN 978-1-55111-577-1.

Uplatnění absolventů škol na trhu práce - 2010. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2011. - 97 s. - ISBN 978-80-87063-38-5.

Pensions at a glance 2011. Retirement-income systems in OECD and G20 countries.

Paris, OECD 2011. - 346 s. - ISBN 978-92-64-09523-6.

Labour force statistics. 1989–2009.

Paris, OECD 2011. - 477 s. - ISBN 978-92-64-09757-5.

Informační systém o průměrném výděлку. 4. čtvrtletí 2010. Podnikatelská sféra.

Praha, MPSV 2011. - 74 s.

Informační systém o průměrném výděлку. 4. čtvrtletí 2010. Nepodnikatelská sféra.

Praha, MPSV 2011. - 60 s.

Sociální plánování sedmdesátých a osmdesátých let 20. století v Československu. / Špiláčková, Marie

Ostrava, Ostravská univerzita 2011. - 313 s. Dizertační práce

Society at a glance 2011. OECD social indicators.

Paris, OECD 2011. - 99 s. - ISBN 978-92-64-09852-7.